

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Anne de Vries	Datum	9 juni 2026
E-mail	anne.de.vries2@utrecht.nl	Kenmerk	34167360
Type brief	Voortgangsbrief	Onderwerp	Lokale, landelijke & Europese LVV-updates
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Asiel en integratie

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over recente ontwikkelingen binnen de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen. U leest een toelichting op de huidige stand van zaken in de rechtszaak tegen de beëindiging van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). Daarnaast delen we de resultaten van onze aanpak in 2025 en welke aankomende Europese wetten van invloed zullen zijn op onze aanpak.

Stand van zaken rechtszaak einde LVV

Zoals eerder gemeld in de raadsbrieven van [28 januari 2025](#), [20 maart 2025](#) en [23 september 2025](#) is een meerderheid van de voormalige LVV-deelnemers eind december 2024 in bezwaar gegaan tegen de beëindiging van de LVV door het toenmalige kabinet Schoof. De voorzieningenrechter heeft op 23 december 2024 de Utrechtse LVV-deelnemers in het gelijk gesteld en de Minister van Asiel & Migratie opgedragen om te zorgen voor LVV-opvang tot vier weken na de beslissingen op de bezwaarschriften.

Het duurde tot medio april 2026 voordat het Rijk startte met de beslissingen over de Utrechtse (en Amsterdamse, Eindhovense en Groningse) zaken. We zien tot nu toe twee soorten beslissingen: niet-ontvankelijk voor de groep die niet langer in de LVV-opvang verblijft (bijvoorbeeld doordat zij zijn teruggekeerd of een nieuwe aanvraag hebben gedaan) en ongegrond voor de groep die nog wel in de LVV-opvang verblijft. Bij de eerste groep zou er geen procesbelang zijn, ware het niet dat het Rijk de gemeente Utrecht financieel moet compenseren voor de opvang die zij sinds 1 januari 2025 aan hen geboden heeft. Om het belang van de gemeente Utrecht te borgen, zijn we tegen deze beslissingen in beroep gegaan. Tegen de beslissingen op de tweede groep gaat de advocaat namens de cliënten in beroep. In het beroep hebben wij ons als gemeente gevoegd om onze bredere gemeentelijke belangen, waaronder de financiële, te waarborgen. We denken dat de rechtbank deze beroepszaken in het najaar van 2026 zal behandelen.

In Rotterdam nam het Rijk al eerder beslissingen op bezwaar. Op 24 april heeft de Rechtbank Rotterdam (vergelijkbaar met een eerdere uitspraak van de rechtbank Amsterdam, zie raadsbrief van [23 september 2025](#)) geoordeeld dat van 16 deelnemers de LVV-opvang niet beëindigd had mogen worden omdat de minister onvoldoende heeft gewaarborgd dat deze kwetsbare personen niet in een 'situatie van zeer verregaande materiële deprivatie' terecht gaan komen. Specifiek handelde het kabinet Schoof in strijd met artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie.

De gemeente Utrecht biedt al meer dan 20 jaar opvang en begeleiding aan afgewezen asielzoekers. Onze praktijkervaring leert dat de straat geen oplossing is voor het vraagstuk van illegaal verblijf, maar onderdeel van het probleem. De uitspraken van de rechtbanken bevestigen dit beeld en vormen een juridisch bindend toetsingskader voor de opvang van deze doelgroep. Door deelname aan de rechtszaken, willen we de rechtmatigheid van de beslissing om de LVV te beëindigen juridisch laten toetsen.

In de Voorjaarsnota 2025 is besloten om een inschatting van de Rijksinkomsten in te boeken van € 1,3 mln, inclusief middelen vanuit de rechtszaak.

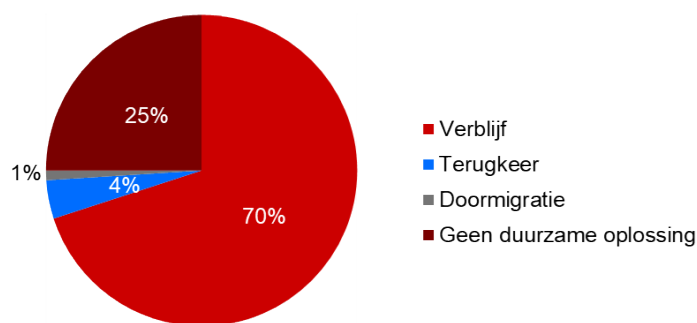
Lokale updates

Terugblik op de resultaten 2025

In 2025 bleef het dankzij bijdragen uit de rechtszaak, een ketenbrede efficiëntieslag (waardoor we konden bezuinigen op de subsidies), aanvullende financiering uit de Voorjaarsnota en Programmabegroting 2025 en (eenmalige) eerdere Rijksbijdragen mogelijk om aan bestendige oplossingen te werken.

Het aantal bezoekers met een verzoek voor opvang en/of begeleiding (402 personen) was in 2025 vergelijkbaar met 2024. Daarvan kwamen er 160 personen (40%) in aanmerking voor opvang en begeleiding op grond van de humanitaire ondergrens (zie beleidsnota [Utrecht Onderdak](#)). Veel mensen die werden afgewezen (in totaal 242 mensen, 60%) dienden veelal hun asielprocedure in een andere lidstaat te doorlopen (de zogeheten Dublin-claim) of hadden recht hebben op opvang in een azc. In tegenstelling tot eerdere jaren was er in 2025 sprake van een oplopende wachtlijst (op 30 april 2026 ging het om 23 personen) doordat minder mensen uitstromen uit de opvang. Dit heeft voor een groot deel te maken met de lopende rechtszaak. Daarnaast ligt dit aan strengere eisen vanuit het Rijk voor herhaalde asielaanvragen, waardoor mensen minder snel kunnen uitstromen. We verwachten dat de schaarste in het aantal opvangplekken aan zal houden terwijl de rechtszaak loopt (waarschijnlijk tot minimaal medio/eind 2027).

In 2025 verlieten in totaal 79 personen de opvang. Het betreft een combinatie van LVV-deelnemers en deelnemers die na het einde van de LVV (in 2025) zijn ingestroomd (de 'Utrechtse deelnemers'). Nog steeds behalen de meeste mensen een (semi-)duurzame oplossing richting verblijf (zie onderstaande grafiek). Dit betreft in de meeste gevallen een herhaalde asielaanvraag, daarnaast inwilligingen van een reguliere verblijfsvergunning. Van de herhaalde asielaanvragen wordt nog steeds een hoog aandeel (87%) toegekend. Een kleiner deel stroomt uit door middel van begeleide terugkeer of soms doormigratie. Voor een kwart werd in 2025 geen oplossing gevonden, deze groep is verdwenen in de illegaliteit.

Wanneer het EU-Asiel en Migratiepact in werking treedt (zie pagina 3), verwachten we dat het aandeel duurzame oplossingen zou kunnen dalen. Herhaalde asielaanvragen zullen in de versnelde procedure worden afgehandeld en er zullen nog strengere criteria worden gehanteerd. Dat betekent niet dat betrokkenen niets te vrezen hebben bij terugkeer, maar dat de drempel om dat aan te tonen veel hoger ligt.

Andere lokale updates

Sinds 2025 gaan we, om alle opvangplekken optimaal te benutten, flexibeler om met de volgorde van instroom van nieuwe deelnemers. Nieuwe deelnemers stroomden voorheen standaard op twee locaties in (Weerdsingel en De Toevlucht), om daarna overgeplaatst te worden naar organisaties zoals Huize Agnes en de Noodopvang Utrecht. Tegenwoordig kunnen mensen hier ook direct worden geplaatst.

Datum 9 juni 2026
Ons kenmerk 34167360

De deelnemers doorlopen hetzelfde begeleidingstraject: eerst worden alle mogelijke perspectieven onderzocht en het meest realistische perspectief bepaald. Als deelnemers zich gemotiveerd tonen om aan het perspectief te werken, worden zij voor langere tijd begeleid en opgevangen.

Daarnaast verstrekken we sinds 2025 leefgeld in afwachting van opvang. Op deze manier kunnen mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats langer voorzien in hun eigen levensonderhoud en borgen we de humanitaire ondergrens. Het leefgeld wordt verstrekt door stichting STIL, die samen met VluchtelingenWerk contact met deze deelnemers onderhoudt in afwachting van hun plaatsing.

We zijn ook gestart met een pilot voor opvang en begeleiding van Noord-Afrikaanse ongedocumenteerde mensen. Regelmatig komen zij in beeld als gevolg van overlast en/of criminaliteit. Sinds 2023 begeleidt Meldpunt voor Perspectief door counseling en veldwerk deze groep mensen richting een duurzame oplossing. In de pilot, medegefinancierd door het Rijk, wordt onderzocht of kortdurende opvang bijdraagt aan nog meer oplossingen. In het vierde kwartaal van 2026 informeren we u over de uitkomsten.

Voor deze extra inzet is in 2026 dekking binnen de begroting. Structurele dekking is hiervoor niet aanwezig.

Europese ontwikkelingen

Het Europese Asiel- en Migratiepact (hierna het Pact) gaat op 12 juni 2026 van start. De enige uitzondering op deze startdatum is de Terugkeerverordening. Inmiddels zijn de dialoogonderhandelingen tussen de Europese Commissie, Europese Raad en het Europees Parlement voltooid en is besloten om het grootste deel van de wet onmiddellijk na stemming in het Europees Parlement in te laten gaan (hoogstwaarschijnlijk over enkele maanden).

Op 4 juni hebben we u tijdens een technische sessie geïnformeerd over de verschillende onderdelen van het Pact, de extra nationale maatregelen en de verwachte lokale impact op het beleidsterrein van asiel en integratie. Om de impact van het Pact te kunnen monitoren, is recent het Europees gefinancierde CERV-project "Impact Cities" gestart. Door uitwisseling van handelingsperspectieven met andere Europese steden willen we ook onder het nieuwe asielsysteem de mensenrechten van asielzoekers blijven borgen. De andere deelnemers zijn de steden Berlijn, Zagreb, Athene, Lyon, Anvita (netwerk van Franse welkome steden), From the Sea to the City en InterAlia (Duitse en Griekse maatschappelijke organisaties). Het project biedt kansen om invloed uit te oefenen op Europees beleid en zal in de loop van 2028 eindigen met een eindconferentie in Utrecht.

Vooruitblik

Het kabinet heeft aangekondigd de komende tijd met voorstellen te komen uit de Asielnoodmaatregelenwet (deze werd weggestemd, zie de raadsbrief van [21 april 2026](#)). We volgen of het ook zal gaan om strafbaarstelling van illegaal verblijf en blijven indien nodig invloed uitoefenen op het wetgevingsproces.

Daarbij onderzoeken we de komende maanden de behoeften en mogelijkheden voor een Utrechtse stadskaart (ook wel 'city ID card' genoemd) voor ongedocumenteerde mensen in navolging van diverse Amerikaanse, Canadese en Europese steden. Ook zijn we met het Utrechts hoger onderwijs in gesprek over manieren om de studie(- en visum)mogelijkheden van gewortelde ongedocumenteerde jongeren (18+) in onze gemeente te vergroten. We informeren u in het vierde kwartaal van 2026 over deze projecten mede in het licht van de mogelijke landelijke ontwikkelingen rond de strafbaarstelling.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,